

VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM

De Boelelaan 1105
Telefoon (020) 598.5337

COLLEGE VAN BEROEP
VOOR DE EXAMENS

No 2017/28/759

HET COLLEGE VAN BEROEP VOOR DE EXAMENS

Uitspraak doende op het beroep van de heer [naam], woonachtig te Amsterdam, en 42 medestudenten, appellanten, gericht tegen het besluit van dr. M. Schoute, examiner van de Faculteit der Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde van de Vrije Universiteit, verweerder, om de beoordeling van het tentamen Accounting II niet te herzien.

I. Loop van het geding

Appellant heeft, mede namens 42 medestudenten, op 21 juni 2017 beroep ingesteld tegen de beslissing van verweerder gedateerd op 24 mei 2017. Het beroepschrift is tijdig ontvangen. Aan de overige voorwaarden is eveneens voldaan. Het beroep is derhalve ontvankelijk.

Op 4 juli 2017 is namens het College aan de examencommissie medegedeeld dat de voorgeschreven procedure vereist dat de examencommissie in overleg met appellanten en de examiner nagaat of een minnelijke schikking van het geschil mogelijk is. De examencommissie heeft appellanten hiertoe tijdig uitgenodigd. Een minnelijke schikking is echter niet tot stand gekomen.

De examencommissie heeft niet eerder dan op 15 augustus 2017 een verweerschrift ingediend. Het beroep is behandeld ter zitting van het College op 5 september 2017.

Appellant is in persoon verschenen, vergezeld door zijn gemachtigde, mr. F.J. Jacobs, advocaat. De examencommissie werd vertegenwoordigd door prof. dr. B.J. van den Hooff, voorzitter, en door dr. M. Schoute, vakcoördinator, verweerder. Partijen hebben hun standpunten mondeling toegelicht.

II. Feiten en geschil

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting gaat het College uit van de volgende feiten.

Appellant en zijn 42 medestudenten hebben op 24 mei 2017 het hertentamen Accounting II afgelegd, dat bestond uit twee delen: Management Accounting en Financial Accounting.

Appellant is van mening dat het tentamen niet representatief was voor het vak. Het tentamen was gericht op bijzaken. Bovendien waren de beide delen van het tentamen niet met elkaar in evenwicht: het onderdeel Financial Accounting was aanzienlijk zwaarder. De tentamenopgaven weken af van de vraagstelling die in de colleges was behandeld. Sommige vragen konden niet beantwoord worden op grond van de voorgeschreven lesstof.

Op het tentamen konden de studenten zich onvoldoende voorbereiden, omdat bij de oefenopgaven geen antwoorden werden verstrekt. Tot het vak Accounting II horen casus die wekelijks ingeleverd moesten worden. Ook daarvan werden de antwoorden niet geleverd. Overigens was in die casus evenmin sprake van een gelijk gewicht tussen de beide onderdelen van het vak.

Appellant is van mening dat de beoordeling buitensporig streng is geweest. Gevolg is dat slechts een beperkt aantal studenten het tentamen met een voldoende heeft afgerond.

Appellant wijst er tot slot op dat studenten Bedrijfskunde voor het onderdeel Financial Accounting veel slechtere resultaten boekten dan de studenten Economie en Bedrijfskunde.

De examencommissie heeft verweerder verzocht een overzicht te verstrekken van de bron(nen), waarop de opgaven van het tentamen waren gebaseerd. Uit het antwoord van verweerder blijkt dat alle vragen beantwoord kunnen worden aan de hand van het studieboek, maar bovendien deels ook door hetgeen in de hoor- en werkcolleges is besproken en door te oefenen met oude tentamenopgaven. Anders dan appellant beweert, zijn tijdens de werkcolleges de antwoorden op de casus en opgaven op het bord geschreven. Daarbij merkt verweerder op dat de animo voor deze werkgroepen zeer beperkt was. De examencommissie heeft het omstreden tentamen voorgelegd aan twee collega's van verweerder. Dezen zijn beiden, onafhankelijk van elkaar, tot de conclusie gekomen dat het tentamen representatief is voor de stof van het vak Accounting II.

Ook de examencommissie stelt vast dat de resultaten voor het onderdeel Financial Accounting veel slechter zijn dan voor het onderdeel Management Accounting. Verweerder verklaart dit door erop te wijzen dat Accounting II door het faculteitsbestuur is aangewezen als vervanging voor het oude vak Management Accounting 2.4. Verweerder is daarbij niet betrokken geweest en betreurt deze keuze. Door deze overgangsregeling hebben vele ouderejaars Bedrijfskunde het vak moeten volgen zonder kennis van het vak Accounting I.

De examencommissie merkt nog op dat het tentamen 65% deel uitmaakt van het eindcijfer voor het vak. Uitgaande van haar taak om de kwaliteit van de opleiding te borgen, acht de examencommissie de keuze voor Accounting II als overgangsregeling gerechtvaardigd.

III. Behandeling ter zitting

Appellant licht toe dat blijkens de overgangsregeling voor studenten van de opleidingen Bedrijfskunde (Bk) en Economie en Bedrijfseconomie (EBe) het vak Accounting II als vervanging is aangewezen voor het oude vak Management Accounting 2.4. Het tentamen waarmee het vak wordt getoetst naast de werkgroepopgaven en een presentatie, is bijzonder slecht gemaakt. Studenten EBe hebben het vak wel beter gemaakt dan studenten BK. De studenten EBe hadden een goede basis, omdat zij kennis hadden van het vak Accounting I. Dat gold niet voor de studenten BK.

Appellant zet uiteen dat de zelfstandige voorbereiding op het tentamen zo goed als onmogelijk was, omdat de docenten weigerden de juiste antwoorden op de vraagstukken uit het tekstboek en werkcolleges te geven. Het zogeheten "opfriscollege" (om de stof samen te vatten aan het eind van de periode) was beperkt tot het onderdeel Management Accounting, terwijl juist het onderdeel Financial Accounting het struikelblok vormde.

Verweerder geeft een overzicht van de slagingspercentages: van alle studenten die deel hebben genomen aan het tentamen of het hertentamen is 53,6% geslaagd. Van de studenten die gebruikmaken van de overgangsregeling is 21,6% geslaagd en van de studenten die alleen het nieuwe curriculum volgen 69,3%. Verweerder zet uiteen dat de studenten Bk en EBe het tentamen Management Accounting 2.4 al verschillende malen hebben kunnen afleggen. Het vak maakt geen deel meer uit van het curriculum. Het tentamen dat bij het vak hoorde, is nog twee keer afgenomen, nadat het uit het curriculum was geschrapt. Studenten die het vak nog niet hebben gehaald, moeten een vervangend vak volgen: Accounting II. De keus voor dit vak is goedgekeurd door het FB na instemming door de Facultaire Gezamenlijke Vergadering. Het vervangende vak leidt op tot de actuele eindtermen. Nadeel is dat het een onderdeel Financial Accounting

bevat dat nieuw is voor de studenten Bk. Juist om die reden heeft verweerder de eerste colleges (zogenoeten "instructiecolleges") in kort bestek een samenvatting gegeven van het Accounting I. Aan het eind van de collegereeks heeft verweerder 'opfriscolleges' gegeven. De belangstelling daarvoor was echter zeer gering. Vervolgens was nog een bijeenkomst Q&A gepland voor elk van de twee onderdelen van het tentamen apart. Voorwaarde was dat studenten hun vragen voorafgaand aan de bijeenkomst zouden inleveren. Er is voor het onderdeel Financial Accounting één vraag binnengekomen bij de collega van verweerder. Deze heeft daarop de bijeenkomst geannuleerd. Aan verweerder is geen vraag gesteld. Desalniettemin heeft hij wel een Q&A-bijeenkomst voor het onderdeel Management Accounting gehouden, omdat de eerdere tentamenresultaten bijzonder slecht waren. Verweerder wijst erop dat door de opleiding veel ondersteuning is aangeboden en - anders dan appellant stelt - ook door de antwoorden op vragen uit het tekstboek en werkcolleges ter beschikking zijn gesteld. Maar er is door de studenten weinig gebruik van gemaakt. De tentamenresultaten voor in het bijzonder de groep Bk-studenten oude stijl, waartoe ook appellant behoort, stelden teleur. Datzelfde geldt voor de andere onderdelen van toetsing (opdrachten en een presentatie) waaraan deze groep heeft deelgenomen. Verweerder verschilt van mening met appellant over de nadruk die op het onderdeel Financial Accounting gelegen zou hebben. Verweerder meent zelfs dat de nadruk juist bij Management Accounting lag. Verder lijkt er verwarring te zijn geweest over de vereiste kennis ten aanzien van de opgaven over journaalposten. Deze waren voor het onderdeel Financial Accounting wel degelijk van belang, maar niet voor het onderdeel Management Accounting. Dat is herhaaldelijk in de colleges aan de orde geweest.

IV. Overwegingen van het College

Bij wijziging van het curriculum is het faculteitsbestuur gehouden aan het vormgeven aan een overgangsregeling voor de studenten die niet tijdig aan de eisen van het oude curriculum hebben kunnen voldoen. Dit is vastgelegd in artikel 4.2.3 van het format-OER: *'Van een onderwijseenheid die niet meer wordt verzorgd, wordt in het studiejaar na beëindiging van dat onderwijs ten minste eenmaal de gelegenheid gegeven de (deel)tentamen(s) af te leggen en wordt voor de navolgende tijd een overgangsregeling in het opleidingsspecifieke deel opgenomen'*. Het bestuur van de Faculteit der Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde heeft dit beleid uitgevoerd door de studenten twee gelegenheden te bieden om nog aan de oude eisen te voldoen. Appellant wist - althans had kunnen weten - dat het afleggen van het tentamen Management Accounting 2.4 daarna niet meer mogelijk was. De studenten oude stijl die ondanks de twee extra hertentamens er niet in zijn geslaagd het tentamen met goed gevolg af te leggen, vervolgen de opleiding binnen het nieuwe curriculum volgens een overgangsregeling. De examencommissie ziet er zo op toe dat ook de kwaliteit van de opleiding van deze oude stijl studenten geborgd is.

Verweerder heeft tijdens de periode dat het onderwijs werd aangeboden, vastgesteld dat bij een deel van de studenten oude stijl - onder wie appellant - voorkennis op het terrein van Financial Accounting ontbrak. Het College stelt vast dat verweerder vervolgens voldoende extra middelen heeft aangeboden aan de studenten oude stijl in aanvulling op het reguliere onderwijs om de geconstateerde kennislacune te dichten. Voor het dichten hiervan is echter niet alleen de opleiding verantwoordelijk. Ook appellant heeft hierin een eigen verantwoordelijkheid. Het College stelt vast dat de procedure om tot een overgangsregeling te komen en de wijze waarop appellant is ondersteund bij de overgang naar het nieuwe curriculum niet onzorgvuldig is verlopen.

V. Uitspraak

Het College verklaart het beroep ongegrond.

Aldus gedaan te Amsterdam, op 22 september 2017, door prof. mr. dr. F. J. van Ommeren, voorzitter, dr. A.J.M. Ligtenberg, mw. drs. T. Mekking, mevrouw I. Messoussi, prof. dr. H.A. Verhoef, leden, in aanwezigheid van mr. drs. J.G. Bekker, secretaris.

prof. mr. dr. F. J. van Ommeren,
voorzitter

mr. drs. J.G. Bekker
secretaris

Tegen een uitspraak van het College van Beroep voor de Examens kan, onder vermelding van een deugdelijke motivering, door betrokkene beroep worden ingesteld bij het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs, Postbus 16137, 2500 BC Den Haag. De termijn voor het indienen van een beroepschrift is zes weken. Het griffierecht bedraagt € 46,-.